

20. Kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus¹⁾ v:lta 1942 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Johtokuntaan kuuluivat puheenjohtajana filosofiantohtori A. H. Berg-holm, varapuheenjohtajana toimistopäällikkö G. Modeen tammikuun 28 p:ään asti ja sen jälkeen levikkipäällikkö V. Aronen sekä muina jäseninä rouva E. Peräläinen ja val-tionsyyttäjä A. Planting sekä uutena jäsenenä toimistopäällikkö Modeenin tilalla filoso-fiantohtori R. Meinander. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli filosofianmaisteri P. Railo. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 9 kertaa.

Henkilökunta. Vuoden aikana vakinaistettiin 19 tilapäisen kirjastoapulaisen virkaa, joihin valittiin marraskuun 3 p:nä filosofianmaisteri H. Kinon sekä filosofiankandidaatit A. Laurila, E. Oksanen ja E. Wirla; joulukuun 19 p:nä filosofianmaisterit S.-L. Meri, G. Sandström ja K. Viitasaari, filosofiankandidaatit S. Groundstroem, S. Oksanen, K. Sariola, ylioppilaat A.-M. Castrén, A. Laurikainen, M. Railo, E. Seppänen, E. Vekara, I. Vesikari ja A. Viranoja sekä neiti S. Tukiainen; sekä joulukuun 28 p:nä ylioppilas T. Vihersalo.

Sairaslomaa myönnettiin 37 virkailijalle 62 eri tapauksessa yhteensä 3 639 työtuntia. V. 1941 vastaavat luvut olivat 29, 45 ja 1 740.

Aukioloajat olivat aikaisemmin seuraavat: Pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa aikuisten ja lasten lainausosastot arkisin klo 13—20, opintosali klo 12—21 ja lukusalit klo 14—21. Töölön, Vallilan ja Eteläisen haarakirjastojen lainausosastot olivat auki klo 15—20 sekä Käpylän ja Pasilan klo 17—20. Sunnuntaisin lainausosastot olivat auki klo 16—19 ja opinto- sekä lukusalit klo 16—20. Vuoden alusta pidennettiin aukioloajat niin, että Pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa aikuisten lainausosastot olivat auki klo 10—20 ja lasten osastot klo 12—20. Opintosali ja lukusalit olivat auki arkisin ja sunnun-taisin klo 10—22. Pyhä- ja juhlapäivinä kirjasto oli auki seuraavasti: uudenvuodenpäi-vänä, pitkäperjantaina, pääsiäispäivänä ja helluntaipäivänä lukusalit klo 15—20, vappuna ja itsenäisyyspäivänä lukusalit klo 10—20, juhannusaattona ja juhannuspäivänä sekä jouluaattona ja joulupäivänä kiinni, muina pyhinä niinkuin sunnuntaisin.

Lainaus. Kirjalainojen lukumäärä v. 1942 ja 1941 oli seuraava:

	1942		1941	
	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	422 478	1 235	473 241	1 392
Kallion haarakirjasto	237 888	696	277 136	815
Töölön »	66 485	195	69 988	206
Vallilan »	58 901	173	67 642	200
Käpylän »	27 095	79	29 031	96
Pasilan »	11 681	34	13 640	45
Eteläinen »	22 037	65	28 940	85
Yhteensä	846 565	2 477	959 618	2 839

Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 342, muissa haarakirjastoissa 341.

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 4 309 oltuaan v. 1941 6 964.

Aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen välinen suhde käy ilmi seuraavasta taulukosta:

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1942/43.

	Aikuisten kirjallainat		Lasten ja nuorison kirjallainat		Kirjalainat kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	341 283	80.8	81 195	19.2	422 478
Kallion haarakirjasto	150 817	63.4	87 071	36.6	237 888
Töölön »	45 122	67.9	21 363	32.1	66 485
Vallilan »	34 911	59.3	23 990	40.7	58 901
Käpylän »	13 025	48.1	14 070	51.9	27 095
Pasilan »	5 381	46.1	6 300	53.9	11 681
Eteläinen »	11 006	49.9	11 031	50.1	22 037
Yhteensä	601 545	71.1	245 020	28.9	846 565

V. 1941 lainattiin aikuisille 664 744 nidosta eli 69.3 % sekä lapsille ja nuorisolle 294 874 eli 30.7 %.

Kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myöskin on otettu huomioon aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

	Aikuisten kirjallainat				Lasten ja nuorison kirjallainat				Kirjalainat kaikkiaan			
	Kauno- kirjallisuus		Tieto- kirjallisuus		Kertoma- kirjallisuus		Tieto- kirjallisuus		Kauno- ja kertoma- kirjallisuus		Tieto- kirjallisuus	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pääkirjasto	219 095	64.2	122 188	35.8	57 691	71.1	23 504	28.9	276 786	65.5	145 692	34.5
Kallion haarakirjasto	109 348	72.5	41 469	27.5	65 244	74.9	21 827	25.1	174 592	73.4	63 296	26.6
Töölön »	31 731	70.3	13 391	29.7	15 509	72.6	5 854	27.4	47 240	71.1	19 245	28.9
Vallilan »	24 373	69.8	10 538	30.2	19 478	81.2	4 512	18.8	43 851	74.4	15 050	25.6
Käpylän »	9 252	71.0	3 773	29.0	11 071	78.7	2 999	21.3	20 323	75.0	6 772	25.0
Pasilan »	3 412	63.4	1 969	36.6	5 014	79.6	1 286	20.4	8 426	72.1	3 255	27.9
Eteläinen »	7 133	64.8	3 873	35.2	8 341	75.6	2 690	24.4	15 474	70.2	6 563	29.8
Yhteensä	404 344	67.2	197 201	32.8	182 348	74.4	62 672	25.6	586 692	69.3	259 873	30.7

V. 1941 lainattiin kaikkiaan 631 876 nidosta eli 65.8 % kaunokirjallisuutta sekä 327 742 eli 34.2 % tietokirjallisuutta. Lainatun kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde muuttui siten kertomusvuonna jonkin verran edellisen eduksi. Kun otetaan huomioon, että romaani luetaan muutamassa päivässä, kun sen sijaan tietokirjan lukemiseen menee viikkoja ja sitä luetaan kertailenkin, ei tämä prosenttiluku tietenkään ilmaise tieto- ja kaunokirjallisuuden harrastuksen välistä todellista suhdetta.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainat kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	254 090	60.1	146 982	34.8	21 406	5.1	422 478
Kallion haarakirjasto	214 021	90.0	23 723	10.0	144	0.0	237 888
Töölön »	43 343	65.2	23 114	34.8	28	0.0	66 485
Vallilan »	52 130	88.5	6 732	11.4	39	0.1	58 901
Käpylän »	23 191	85.6	3 904	14.4	—	—	27 095
Pasilan »	10 631	91.0	1 050	9.0	—	—	11 681
Eteläinen »	16 898	76.7	5 137	23.3	2	0.0	22 037
Yhteensä	614 304	72.6	210 642	24.9	21 619	2.5	846 565

Kaikilta lainausosastoilta lainattiin v. 1941 suomenkielistä kirjallisuutta 698 122 nidosta eli 72.8 %, skandinaavista kirjallisuutta 238 040 nidosta eli 24.8 % ja muunkielistä kirjallisuutta 23 456 eli 2.4 %.

Kirjavaraston eri kirjallisuusluokista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Kirjallisuusluokka	Pää- kirjasto	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Eteläinen	Kirja- lainat kaikkiaan	%
		haarakirjasto							
000. Ensyklopedia	6 687	6 358	1 584	1 312	673	546	477	17 637	2.1
100. Filosofia, kulttuuri, kasvatustiede	9 922	2 028	990	414	148	35	174	13 711	1.6
200. Uskonnot, mytologia	4 736	954	346	222	62	45	130	6 495	0.8
300. Yhteiskuntatieto	8 725	2 485	1 514	1 411	387	332	534	15 388	1.8
400. Maantiede, matkat, kansatiede ...	23 254	12 402	3 491	2 691	1 530	573	1 206	45 147	5.3
500. Matematiikka, luonnontieteet ...	13 480	5 602	1 427	1 029	498	159	424	22 619	2.7
600. Lääketiede, tekniikka, talous	15 872	6 525	1 408	1 048	671	219	348	26 091	3.1
700. Taide, liikuntakasvatus	9 674	4 116	1 625	839	362	70	382	17 068	2.0
800. Kirjallisuudenhistoria, kielitiede .	14 002	4 272	1 478	816	276	199	278	21 321	2.5
900. Historia, elämäkerrat, sukututkimus	39 340	18 554	5 382	5 268	2 165	1 077	2 610	74 396	8.8
0—9. Kaunokirjallisuus	276 786	174 592	47 240	43 851	20 323	8 426	15 474	586 692	69.3
Yhteensä	422 478	237 888	66 485	58 901	27 095	11 681	22 037	846 565	100.0

Lainaaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 42 888 henkilöä, joista 7 791 oli uusia lainaajia. Seuraavassa taulukossa on lainaajia koskevia tietoja:

	Aikuiset					Lapset ja nuorisot					Kaikkiaan
	Miehiä	%	Naisia	%	Yhteensä	Pojkia	%	Tytöitä	%	Yhteensä	
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli suomi</i>											
Pääkirjasto	4 698	38.2	7 593	61.8	12 291	1 296	62.1	792	37.9	2 088	14 379
Kallion haarakirjasto	2 905	39.3	4 484	60.7	7 389	1 379	60.1	915	39.9	2 294	9 683
Töölön »	466	37.3	782	62.7	1 248	444	63.9	251	36.1	695	1 943
Vallilan »	612	42.5	829	57.5	1 441	505	52.4	458	47.6	963	2 404
Käpylän »	310	43.4	405	56.6	715	311	51.3	295	48.7	606	1 321
Pasilan »	96	43.0	127	57.0	223	70	47.9	76	52.1	146	369
Eteläinen »	141	32.3	295	67.7	436	120	51.3	114	48.7	234	670
Yhteensä	9 228	38.9	14 515	61.1	23 743	4 125	58.7	2 901	41.3	7 026	30 769
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli ruotsi</i>											
Pääkirjasto	3 042	38.6	4 833	61.4	7 875	660	56.6	506	43.4	1 166	9 041
Kallion haarakirjasto	286	42.5	387	57.5	673	82	52.6	74	47.4	156	829
Töölön »	254	36.1	450	63.9	704	184	49.3	189	50.7	373	1 077
Vallilan »	97	41.6	136	58.4	233	97	57.4	72	42.6	169	402
Käpylän »	70	42.4	95	57.6	165	26	41.3	37	58.7	63	228
Pasilan »	21	45.7	25	54.3	46	5	45.5	6	54.5	11	57
Eteläinen »	49	31.4	107	68.6	156	37	44.6	46	55.4	83	239
Yhteensä	3 819	38.8	6 033	61.2	9 852	1 091	54.0	930	46.0	2 021	11 873
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli jokin muu kieli</i>											
Pääkirjasto	126	53.4	110	46.6	236	5	50.0	5	50.0	10	246
<i>Lainaaajia kaikkiaan</i>											
Pääkirjasto	7 866	38.6	12 536	61.4	20 402	1 961	60.1	1 303	39.9	3 264	23 666
Kallion haarakirjasto	3 191	39.6	4 871	60.4	8 062	1 461	59.6	989	40.4	2 450	10 512
Töölön »	720	36.9	1 232	63.1	1 952	628	58.8	440	41.2	1 068	3 020
Vallilan »	709	42.4	965	57.6	1 674	602	53.2	530	46.8	1 132	2 806
Käpylän »	380	43.2	500	56.8	880	337	50.4	332	49.6	669	1 549
Pasilan »	117	43.5	152	56.5	269	75	47.8	82	52.2	157	426
Eteläinen »	190	32.1	402	67.9	592	157	49.5	160	50.5	317	909
Kaikkiaan	13 173	38.9	20 658	61.1	33 831	5 221	57.6	3 836	42.4	9 057	42 888

V. 1941 oli lainaajien lukumäärä 45 910, joista 32 634:llä eli 71.1 %:lla oli äidinkielenä suomi, 12 994:llä eli 28.3 %:lla ruotsi ja 282:lla eli 0.6 %:lla jokin muu kieli. Vastaavat kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 71.7, 27.7 ja 0.6. Suomenkielisten lainaajien lukumäärä lisääntyi siis 0.6 % ruotsinkielisten vähentyessä 0.6 %. Aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku muuttui nuorten eduksi; aikuisten prosenttiluku oli 78.9 (81.3 v. 1941) ja nuorten 21.1 (18.7 v. 1941). Miesten ja naisten lukumäärää osoittavat prosenttiluvut olivat edellisten 38.9 (43.6 v. 1941) ja jälkimmäisten 61.1 (56.4 v. 1941). Nuorista lainaajista oli 57.6 % (57.7 % v. 1941) poikia ja 42.4 % (42.3 % v. 1941) tyttöjä.

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali, yleinen lukusali, sanomalehtisali ja lasten lukusali olivat avoinna 358 päivänä. Kallion haarakirjastossa oli aikuisten lukusali, sanomalehtisali ja lasten lukusali avoinna 358 päivänä. Töölön haarakirjastossa oli sanomalehtisali avoinna 358 päivänä ja lasten lukusali 357 päivänä. Vastaavat aukiolopäivät olivat Vallilassa 358 ja 357. Käpylässä 358 ja 357, Pasilassa 358 ja 357 ja Eteläisessä haarakirjastossa 358 ja 357.

Lukusalikäyntien lukumäärä v. 1942 ja v. 1941 käy ilmi seuraavasta taulukosta:

	Opintosali		Aikuisten lukusalit		Sanomalehtisalit		Lasten lukusalit		Käyntejä kakkiaan	
	1942	1941	1942	1941	1942	1941	1942	1941	1942	1941
Pääkirjasto	21 603	24 757	29 172	35 711	150 756	235 021	43 262	56 249	244 793	351 738
Haarakirjastot:										
Kallion	—	—	17 755	23 381	129 116	203 725	54 851	50 787	201 722	277 893
Töölön	—	—	—	—	33 073	47 712	13 079	14 196	46 152	61 908
Vallilan	—	—	—	—	116 055	144 770	24 204	28 356	140 259	173 126
Käpylän	—	—	—	—	105 797	113 363	6 634	4 857	112 431	118 220
Pasilan	—	—	—	—	9 709	13 059	5 331	5 437	15 040	18 496
Eteläinen	—	—	—	—	53 146	96 882	1 877	3 699	55 023	100 581
Yhteensä	21 603	24 757	46 927	59 092	597 652	854 532	149 238	163 581	815 420	1 101 962

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1942	1941
Pääkirjasto	685	994
Kallion haarakirjasto	563	791
Töölön »	129	175
Vallilan »	392	489
Käpylän »	314	339
Pasilan »	42	52
Eteläinen »	153	284
Yhteensä	2 278	3 124

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli lukusaleissa yleisön käytettävänä seuraava määrä:

	Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä	
	luku	kpl	luku	kpl
Pääkirjasto	267	301	72	93
Kallion haarakirjasto	211	238	33	54
Töölön »	75	76	26	30
Vallilan »	87	88	24	37
Käpylän »	58	58	20	24
Pasilan »	55	55	20	20
Eteläinen »	56	57	17	32

Kirjavarasto. Kirjaston luetteloista poistettiin 5 171 loppuunkulunutta nidosta, joista 2 600 oli kuulunut pääkirjastoon, 2 400 Kallion haarakirjastoon, 89 Vallilan haarakirjastoon, 79 Käpylän haarakirjastoon ja 3 Eteläiseen haarakirjastoon.

Kirjastoon luetteloiitiin ja hankittiin 12 315 uutta nidosta. Luetteloiitu kirjavarasto käsitti kertomusvuoden alussa 274 992 nidosta ja vuoden lopussa 282 136 nidosta. Viimeksi mainituista oli 155 311 eli 55.0 % suomenkielistä, 114 745 eli 40.7 % skandinaavista ja 12 080 eli 4.3 % muunkielistä kirjallisuutta.

Kertomusvuoden päättyessä kirjavarasto jakaantui eri luokkiin seuraavasti:

	Nidoksia	%
000. Ensyklopedia	1 052	0.4
100. Filosofia, kulttuurihistoria, kasvatustiede	801	0.3
200. Uskonnot, mytologia	738	0.2
300. Yhteiskuntatieto	2 376	0.8
400. Maantiede, matkat, kansatiede	938	0.3
500. Matematiikka, luonnontieteet	766	0.3
600. Lääketiede, tekniikka, talous	1 867	0.7
700. Taide, liikuntakasvatus	1 058	0.4
800. Kirjallisuudenhistoria, kielitiede	1 022	0.4
900. Historia, elämäkerrat, sukututkimus	2 020	0.7
0—9. Kaunokirjallisuus	10 585	3.7
I. Uskonnot	9 031	3.2
II. Historia, arkeologia ja elämäkerrat	26 561	9.4
III. Maantiede, kansatiede, antropologia ja matkakertomukset ...	14 876	5.3
IV. Romaanit, kertomukset ja sadut	94 509	33.5
V. Runot, näytelmät, albumit sekä kirjallisuudenhistoria ja taide	29 423	10.4
VI. Luonnontiede, matematiikka, lääketiede ja teknologia	15 769	5.6
VII. Oikeus- ja valtiotiede, yhteiskunnalliset kysymykset ja talous	16 875	6.0
VIII. Kielitiede	4 581	1.6
IX. Filosofia, siveysoppi, kasvatus, kirja- ja kirjastotiede, urheilu sekä muut sekalaiset aineet	16 873	6.0
X. Lukusaleihin sijoitettu kirjallisuus (hakuteokset, sidotut aika- kaus- ja sanomalehdet y.m.)	30 415	10.8
Yhteensä	282 136	100.0

Pääkirjaston ja haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakaantui v:n 1942 ja 1941 päättyessä seuraavasti:

	1942		1941	
	Nidoksia	%	Nidoksia	%
Pääkirjasto	157 554	55.8	153 789	55.9
Kallion haarakirjasto	66 231	23.5	65 459	23.8
Töölön »	21 092	7.5	20 385	7.4
Vallilan »	17 163	6.1	16 479	6.0
Käpylän »	9 452	3.3	9 070	3.3
Pasilan »	6 087	2.2	5 854	2.1
Eteläinen »	4 557	1.6	3 956	1.5
Yhteensä	282 136	100.0	274 992	100.0

Kirjavaraston arvo arvioitiin kertomusvuoden alkaessa 6 967 450 mk:ksi ja vuoden päättyessä 7 162 080 mk:ksi.

Kirjalahjat. Kertomusvuonna merkittiin kirjalahjoituksia seuraavilta henkilöiltä ja laitoksilta: neiti G. Ahnger; P. H. Bäckman Oy.; herra J. Cajanus; filosofianmaisteri E. Grönroos; neiti E. Iversen; insinööri E. M. Leino; kirjastonhoitaja Hj. Lenning; H. Liljeroos Oy.; Lundin yliopisto; Ministerul propagandei nationale, Bucaresti, Romania; Skövde stadsbibliotek ja Turun kaupunginhallitus.

Tulot. Kirjaston tulot olivat 161 200: 45 mk oltuaan v. 1941 150 489: 50 mk.

Pääkirjaston ja haarakirjastojen v:n 1942 tulojen jakautuminen eri kuukausiin ja tuloeriin selviää seuraavasta taulukosta:

	Pää- kirjasto	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Eteläinen	Yhteensä
		haarakirjasto						
		Markkaa ja penniä						
<i>Kuukausi</i>								
Tammikuu	8 635 50	3 002 25	455 —	572 50	398 50	290 —	363 50	13 717 25
Helmikuu	6 898 —	1 979 50	423 50	440 50	168 50	228 50	143 50	10 282 —
Maaliskuu	11 366 30	2 969 —	444 50	475 50	292 —	256 50	387 —	16 190 80
Huhtikuu	8 135 50	2 799 —	329 50	532 —	196 —	238 —	330 —	12 560 —
Toukokuu	8 726 50	2 819 —	337 50	717 50	283 50	299 50	237 —	13 420 50
Kesäkuu	7 589 —	2 564 —	254 50	506 —	285 —	261 50	259 50	11 719 50
Heinäkuu	8 090 —	3 122 90	357 —	527 50	316 50	271 —	193 —	12 877 90
Elokuu	7 068 50	2 050 50	508 50	431 50	273 50	250 50	237 —	10 820 —
Syyskuu	8 114 —	2 720 —	365 —	580 50	151 50	276 50	265 —	12 472 50
Lokakuu	9 182 50	3 080 50	428 —	539 50	217 50	262 —	205 —	13 915 —
Marraskuu	7 883 50	3 144 —	326 50	591 50	200 50	312 —	240 —	12 698 —
Joulukuu	14 243 50	4 310 —	373 50	641 —	351 50	311 —	296 50	20 527 —
Yhteensä	105 932 80	34 560 65	4 603 —	6 555 50	3 134 50	3 257 —	3 157 —	161 200 45
<i>Tuloerä</i>								
Sakkoja	95 580 —	31 714 —	4 416 50	5 683 —	2 764 50	803 —	2 805 50	143 766 50
Eräntyneitä vakuuk- sia	3 993 —	370 —	—	—	50 —	—	—	4 413 —
Sekalaisia tuloja	6 359 80	2 476 65	186 50	872 50	320 —	2 454 —	351 50	13 020 95
Yhteensä	105 932 80	34 560 65	4 603 —	6 555 50	3 134 50	3 257 —	3 157 —	161 200 45

Kadonneitten ja vahingoittuneiden kirjojen korvausrahoja kertyi 2 242: 55 mk.

Menot ¹⁾ ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu kirjastolle myön-
netyt lisämäärärahat:

	Määräraha, mk	Menot, mk
Palkat, palkkiot ja sairausapu	3 523 560: 35	²⁾ 3 510 795: 35
Vuokrat	603 758: 50	603 246: 50
Lämpö	192 251: —	191 835: 10
Valaistus	99 500: —	85 310: 25
Siivous	18 000: —	17 998: 65
Vedenkulutus	2 644: —	2 040: 80
Puhtaanapito	15 197: —	9 918: —
Kalusto	35 000: —	35 000: —
Sidonta ja painatuskulut	303 000: —	³⁾ 303 007: 50
Tarverahat	21 500: —	21 485: 20
Kirjallisuus	700 000: —	699 989: 30
Yhteensä	5 514 410: 85	5 480 626: 65

Kaupungin avustamat yhdistykset. Kaupunginhallitukselta avustusta saaneiden Kirjoja sokeille ja Brage nimisten yhdistysten sekä Suomen työväen arkiston ja Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin apurahojen käyttö oli kirjaston johtokunnan valvonnan alainen.

Opintokerhotyö. Kirjaston yhteydessä toimi filosofinen kirjastokerho, joka vuoden aikana kokoontui viisi kertaa, sekä sen kolme opintopiiriä: logistinen, matemaattinen ja psykologinen, jotka kokoontuivat viikoittain. Jäseniä oli kerhoissa kaikkiaan 125. Kokouksia pidettiin yhteensä 76. Keskimäärin oli kokouksissa läsnä 15 jäsentä.

Filosofisen kerhon viidessä pääkokouksessa filosofiantohtori U. Saarnio esitelmöi helmikuun 27 p:nä aiheesta Mitä on filosofia?, maaliskuun 27 p:nä aiheesta Mitä on metafysiikka?, huhtikuun 25 p:nä aiheesta Psykologian peruskäsitteitä ja toukokuun 22 p:nä

¹⁾ Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — ²⁾ Tähän sisältyvät myös kalliinajanlisäykset. — ³⁾ Sidontaan käytettiin 267 381: 45 mk ja painatuksiin 35 626: 05 mk.

Logistiikasta ja sen merkityksestä ajattelussa, sekä filosofianmaisteri H. Kinos marraskuun 6 p:nä aiheesta Tieteen suhde todellisuuteen. Kussakin kokouksessa valitsivat kerholaiset keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin. Ohjelmassa oli paitsi esitelmää ja siihen liittyvää usein vilkasta keskustelua myöskin kerhon lehti *Symposion*, johon kerholaiset kirjoittivat. Lehden toimittajana oli filosofianmaisteri S.-L. Meri, toimitussihteerinä ylioppilas K. Soura, ja lehden ulkoasusta huolehti taiteilija E. Seppänen.

Opintopiireissä, jotka kokoontuivat viikoittain, tutustuttiin erilaisiin filosofian kysymyksiin lähemmin ja yksityiskohtaisemmin. Logistiikan opintopiirissä luettiin E. Kailan teosta *Inhimillinen tieto* ja keskusteltiin luetun johdosta. Psykologian opintopiirissä seurattiin samalla tavoin E. Kailan *Persoonallisuus*-kirjaa. Matematiikan opintopiirissä käytettiin P. Myrbergin *Differentiali- ja integralilaskennan oppikirjaa*, jonka pohjalla tutkittiin matematiikan filosofiaa sekä matematiikan asemaa tieteessä ja filosofiassa.
